

ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК МЕТОД ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Чала І.Т.

Технологічно-економічний коледж Білоцерківського національного аграрного університету, викладач. chalaite@ukr.net

У сучасну епоху все більш актуальнішим стає питання виховання молодих кадрів. Формування нової людини, як спеціаліста, яке включає в себе гармонійне поєднання духовних цінностей, принципів моралі з розвитком професійних якостей – це необхідна умова сучасного здорового суспільства.

На сучасному етапі становлення національної системи освіти, формування її нового змісту одним з ключових завдань педагогіки вищої школи є розв'язання проблеми інтенсифікації процесу навчання. На мій погляд, ця важлива проблема може бути вирішена у вищих навчальних закладах лише за умови значної активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Одним із дієвих методів активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів є дидактичні ігри. Об'єднання їх у дидактичний комплекс значно збільшує ефективність, навчальні, розвиваючі й виховні можливості ігор, вплив на формування творчо-активної, професійно і соціально компетентної особистості фахівця.

Дидактика – це галузь педагогіки, що містить теорію навчання. Вона сформувалася у самостійну галузь, відокремлюючись від філософських знань, на початку XVII ст. завдяки англійському філософу Франсісу Бекону.

У вжиток термін “дидактика” ввів німецький педагог Вольфганг Ратке. Він під цим терміном розумів дисципліну, що досліджує теоретичні засади навчання.

Засновником дидактики вважають Яна Амоса Коменського. Коменський був новатором в області дидактики. Він висунув багато глибоких, прогресивних дидактичних ідей, принципів і правил організації учбової роботи (учбовий рік, канікули, розподіл учбового року на учбові квартали, одночасний прийом учнів восени, класно-урочна система, облік знань учнів, тривалість учбового дня і інше).

Щоб досягти високого рівня активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, необхідно створити педагогічні та психологічні умови для особистісно орієнтованого навчання. З огляду на це важливими є пошуки педагогічних технологій, які дають змогу не тільки забезпечити атмосферу співпраці суб'єктів навчального процесу, але й сприяють залученню в нього студентів на різних рівнях творчої активності. До таких, зокрема, належить технологія ігрового навчання.

Упродовж життя людина грає ту чи іншу соціальну роль, відведену їй у суспільстві. І до виконання кожної з них готується сама або її готує суспільство. У грі підлітки перевіряють свою силу й спритність, у них виникає бажання фантазувати, відкривати таємниці й прагнути чогось прекрасного. Гра задовольняє актуальні невідкладні потреби, а ще - спрямована в майбутнє, бо під час гри формуються чи закріплюються властивості, уміння, здібності, необхідні для виконання соціальних, професійних, творчих функцій у майбутньому.

А. Вербицький вважає, що саме активні методи навчання є тим дидактичним засобом, що уможлиблює високу діяльність студентів, розвиток їхніх здібностей (activities), сприяє актуалізації, застосуванню та узагальненню знань. Учений зазначає, що до „числа активних методів навчання належать насамперед навчальні ділові ігри, метод аналізу конкретних ситуацій, розігрування ролей, семінари-дискусії, а також форми та методи, що залучають студентів до практичної роботи спеціаліста - екскурсії, виїзні заняття тощо”.

У процесі гри виробляється навичка зосереджуватися, самостійно думати, розвивати увагу.

Яскравим прикладом ігрової позиції вчителя є діяльність А. Макаренка, який писав: „Є ще один важливий метод - гра... У кожній гарній грі є насамперед робоче зусилля та зусилля думки. У грі є така ж велика відповідальність, як і в роботі, - звичайно, у грі гарній, правильній...”

На думку П. Підкасистого, дидактична гра – це така колективна, цілеспрямована навчальна діяльність, коли кожен учасник і команда в цілому об'єднані виконанням одного завдання і орієнтують свою поведінку на позитивний успішний результат.

Активні методи навчання схематично зображено на рисунку 1.

Як видно із цієї схеми, дидактичні ігри різних модифікацій побудовані на застосуванні різноманітних ігрових методів. Їх застосування у процесі проведення лекцій, семінарських, практичних та інших типів навчальних занять під час вивчення педагогічних дисциплін сприяє засвоєнню, закріпленню й поглибленню знань студентів, удосконалює їхні практичні вміння та навички, створює сприятливі умови для ознайомлення майбутніх педагогів зі специфікою і особливостями педагогічної діяльності.

Дидактична гра має свої ознаки. Характерними її ознаками є:

- моделювання ситуацій навчально-виховного характеру та прийняття навчально-педагогічних рішень;
- розподіл ролей між учасниками гри;
- різноманітність рольових цілей при виробленні рішення;
- взаємодія учасників гри, які виконують ті чи інші ролі;
- наявність спільної мети учасників гри;
- колективне вироблення рішень;
- багатоальтернативність рішень;
- наявність системи індивідуального чи групового оцінювання діяльності учасників гри.

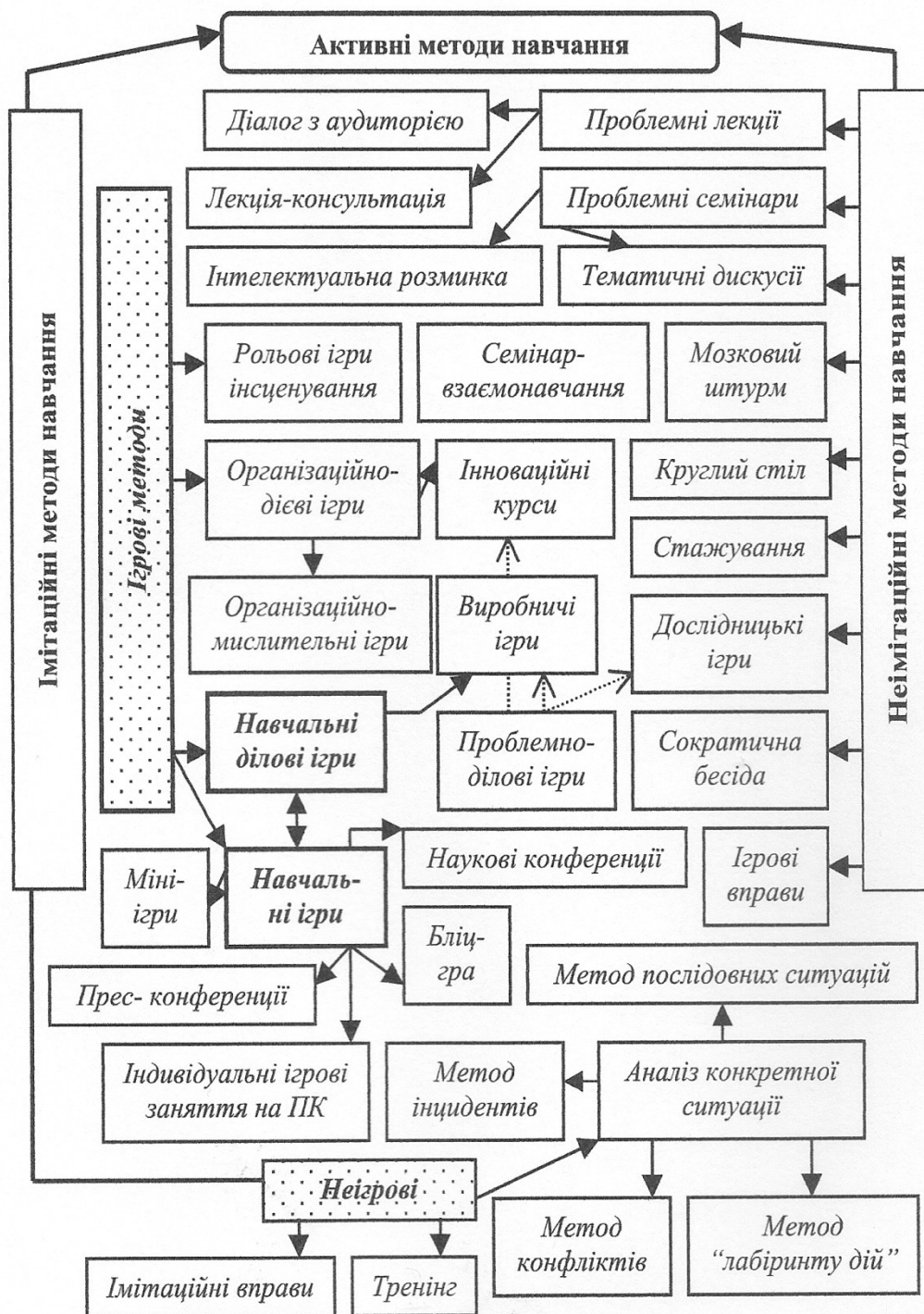

Рис. 1 Активні методи навчання

Аналіз психолого-педагогічної літератури дав нам змогу виявити основні функції дидактичної гри:

- соціокультурну (виступає ефективним засобом соціалізації, засвоєння цінностей цього середовища);

- комунікативна (надає можливість моделювати ситуації та обирати різні шляхи їх вирішення: одноосібні, групові, колегіальні; вводить людину у світ складних професійних відносин);
- самореалізації (передбачає досягнення особистісного успіху, конкуренції, перемоги, що створює ситуації самовираження, самореалізації);
- діагностичну (передбачає, що студент в умовах гри може пересвідчитись у рівні свого інтелекту, творчості, вмінні спілкуватись, у рівні володіння професійними знаннями та вміннями);
- корекційну (передбачає через програвання умовних ситуацій у подальшому коригувати реальну діяльність);
- розважальну (сприяє урізноманітненню навчального процесу, викликає позитивні емоції, створює сприятливу атмосферу для спілкування із однокурсниками та викладачем).

Таким чином, під навчанням розуміється планомірна і систематична робота викладача зі студентами, заснована на здійсненні і закріпленні змін у їхніх знаннях, настановах, поведінці й у самій особистості під впливом навчання, оволодіння знаннями і цінностями, а також власної практичної діяльності. На цій основі деякі дидактики визначають навчання, як нагляд за навчанням, однак це визначення не є повним, оскільки воно виключає інші характеристики навчання. Однією з таких важливих характеристик є обмін інформацією між викладачем, іншими джерелами й студентом, що дозволяє студентові опановувати знаннями, засвоюючи їх безпосередньо або в ході вирішення проблеми. Здобуваючи знання про навколишню дійсність і про себе, учень здобуває здатність приймати рішення, що регулюють його відношення до цієї дійсності. Одночасно він пізнає моральні, соціальні і естетичні цінності і, переживаючи їх у різних дидактичних ситуаціях, формує своє ставлення до них і створює систему цінностей.

Навчання – це процес, у ході якого на основі досвіду, пізнання і вправ виникають нові форми поведінки і діяльності чи змінюються раніше придбані. Воно являється таким видом людської діяльності, що у дитинстві і юності

переважає над іншими формами, тобто над грою, роботою і суспільною діяльністю.

Дидактика досліджує не усі форми поведінки, а лише цілеспрямовані, тобто ті, метою яких є перетворення людської діяльності.

Інші професійні науки

ХАРАКТЕРИСТИКА ІНОЗЕМНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Чернишенко В.В.

гр. 1МЗ-ТР1

Національний університет фізичного виховання та спорту України

Науковий керівник – д-р. пед. наук, доцент, зав. кафедри туризму

Бабушко С.Р.

Загально відомо, що іноземний туризм у багатьох країнах світу активно працює на імідж держави, є однією із найважливіших категорій експорту, а часто і головним джерелом валютних надходжень та створення додаткових робочих місць. Згідно з даними Всесвітньої туристичної організації, за доходами від іноземного туризму Україна посідає останнє місце серед 30 основних європейських країн, і це при тому, що в'їзний туризм офіційно визнається пріоритетним видом туризму для нашої країни.

Метою роботи є всебічне дослідження іноземного туризму в Україні та його характеристика.

Для реалізації зазначеної мети необхідно вирішити наступні завдання:

- визначити сутність основних термінів і понять дослідження;
- визначити органи, що регулюють розвиток туризму в Україні;
- проаналізувати туристичні потоки.